

“Abans que m’iniciés acadèmicament en l’arquitectura ja feia temps que em movia dins del món de la construcció: hi vaig començar l’any 1969 en un despatxet de Sabadell on feia de tot, de dibuixant o de noi dels encàrrecs. Allà molts dels que després continuariem en el món de l’arquitectura vam tenir el nostre primer contacte amb aquest art: l’arquitecte era un senyor que només coneixíem de signar documents. Més tard vaig entrar en el despatx on em quedaria fins acabar els estudis d’arquitectura, el 1977. Va ser una experiència important que avui manca molt: tot i que la màquina supera moltes de les feines que abans es feien a mà, jo sóc de la generació de la ratlla i veig que avui els joves se’n ressenten, d’aquesta manca de pràctica”.

En Joan, però, no es va convertir en un senyor arquitecte com aquell que només signava paperassa: “Des que em vaig iniciar en el món de la construcció he tingut una col·laboració directa amb tots els agents que intervenen en el procés constructiu. Ha estat una relació molt casolana amb els companys. Tan bon punt vaig tenir el títol sota el braç em vaig establir amb un company a Sabadell i el 1982 vaig fer cap a Medinyà, al Gironès. Des de llavors que alterno feines entre el Vallès i el Gironès”.

Dues contrades, dues arquitectures. “D’entrada establir-se a Girona ja és complicat: la comarca té unes pautes establertes, la gent és, d’entrada, tancada. Avui m’hi sento molt ben acollit i integrat, si bé el client important -el que fa grans promocions- no l’he tingut a Girona mentre que a Sabadell, sí. La clientela gironina cerca més aviat la caseta unifamiliar aïllada i la rehabilitació. És clar que promoció i casa individual són dos enfocaments ben diferents: treballar per a un promotor és molt més arriscat, perquè cal esbopegar un producte sense un client determinat; treballant amb un particular, en canvi, es troben arquitecte i client cara a cara i sempre es pot esbrinar allò que desitja aquell comprador”.

Catalunya és un país menut però amb força diversitat temperamental, n’és conscient un arquitecte que treballa a comarques tan distintes? “Diria que hi ha tota mena de clients arreu: des del que només necessita un tècnic perquè ho té molt clar fins al que ve amb la foto de la casa dels seus somnis a la mà. L’arquitecte s’enfronta llavors a una tasca de convicció vers el client quan la idea inicial no és factible. Si el client està molt il·lusionat amb la imatge d’una casa de somni l’haurem d’ajudar a introduir-hi canvis. Aquest tracte amb el client és la part més difícil perquè tothom és client, tant el que vol que li facis una obertura per a una porta com el que vol un gratacel, i a tots has d’oferir la millor feina que sàpigues fer. El problema és que l’arquitecte domina la pedra i la teula i el client és de carn i ossos: el client és difícil d’interpretar i de complaure. Ben diferent és, en canvi, un altre aspecte de la feina com les visites a l’obra: a part que sempre s’hi aprèn és indispensable controlar allò que surt d’un projecte que, de moment, només has vist sobre paper”.

El factor humà resulta, doncs, una característica que caldria consi-

derar sempre. “L’urbanisme és cada cop més important en el sentit que cal projectar un creixement vetllant per la gent, sobretot en pobles petits com Medinyà. Mentre que l’arquitectura és un fet puntual, -una casa, un edifici, un pavelló- l’urbanisme és una planificació general que, si manca, tota l’obra puntual queda diluïda. I cal que aquest urbanisme prengui una cara més humana: a Sant Julià hi va haver ara fa uns anys un canvi de normativa urbanística contra la qual es va pressionar molt sense cap èxit. El resultat ha estat un creixement on ha primat el capital privat en detriment de la vessant més humana. És en casos com aquest que el paper de l’arquitecte esdevé el de crear opinió pública i conscienciar la gent de la importància de l’urbanisme en la vida d’un poble, una cosa que, d’altra banda, és ben difícil en comunitats petites”.

Els nous valors també són una tasca difícil d’introduir als pobles. “I tant, aconseguir d’integrar una casa unifamiliar en un entorn habitat és complicat, perquè als pobles hi ha molts criteris i poca unitat: la casa aïllada és el reflex del qui hi viu i només s’aconsegueix una integració reeixida partint de criteris bàsics com ara els materials i la volumetria. En un espai aïllat, en canvi, tens més possibilitats de combinació. És per tot això que l’urbanisme té més importància que no ens pensem i que, tot i que les noves idees costin d’implantar -ecologia, paisatgisme, creixement sostenible- cal que se’n parli: amb el temps se’n prendrà consciència. Costa molt de canviar però aquest canvi ha de ser-hi, fruit de l’evolució i de les pautes que estableix la normativa”.

Tants anys d’arquitecte de poble han omplert les pàgines del dietari d’en Joan amb mil i una anècdotes. “D’històries de veïns n’hi ha ple: és el pa de cada dia el veí que vol tocar la seva llar i la normativa no li ho permet. ‘Però, caram, si és casa meva!’ Amb una visita al batlle -als poblets el tracte és molt familiar- n’hi ha prou per fer saltar la normativa”.

La part més tècnica de la seva feina en Joan la cuida fins al detall: “Intento cuidar el detall que sigui més interessant que el disseny tot adaptant l’obra al client. Cal dir que a les comarques gironines encara s’hi fa la volta catalana tradicional. Als pobles encara hi trobem mà d’obra qualificada que et farà voltes d’escala i voltes de teulat per un preu assequible. Són els hereus del paleta d’abans que coneixia tots els secrets de la construcció: de pujar una paret n’aprèn tothom, però els elements inclinats com les voltes cal que tinguin un bon suport i siguin fetes amb el bon gust d’unes mans amb experiència. Així és com l’ofici esdevé artesanía”.

Després de tants anys en Joan valora més que res “una feina ben resolta al gust del client i amb estètica, que és fonamental. L’obra feta durant aquests anys no roman sempre com el primer dia tal com jo també evoluciono: hi ha projectes que avui els estriparies. És per això que en repassar la meua obra sempre penso que hi ha buits que es podrien haver tapat millor”. Sens dubte en Joan els taparà amb tots els totxos que encara li queden per posar.

“Un dels papers de l’arquitecte és el de crear opinió pública i conscienciar la gent de la importància de l’urbanisme en la vida d’un poble”

Joan Teclas - Medinyà (Gironès)